

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку

15.01.2025 № 14

ВИСНОВОК

НАЦІОНАЛЬНОЇ КОМІСІЇ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ, РАДІОЧАСТОТНОГО СПЕКТРА ТА НАДАННЯ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про критичну інфраструктуру» щодо імплементації положень Директиви (ЄС) 2022/2557 Європейського парламенту та Ради від 14 грудня 2022 року про стійкість критично важливих об'єктів і скасування Директиви Ради 2008/114/ЄС» (реєстр. № 12208 від 14.11.2024)

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про критичну інфраструктуру» щодо імплементації положень Директиви (ЄС) 2022/2557 Європейського парламенту та Ради від 14 грудня 2022 року про стійкість критично важливих об'єктів і скасування Директиви Ради 2008/114/ЄС» (реєстр. № 12208 від 14.11.2024) (далі – законопроект) розроблено, як зазначено у пояснювальній записці, в рамках Компоненту I Регламенту (ЄС) 2024/792 від 29.02.2024, який прийнятий Європейським Парламентом та Радою, що засновує Ukraine Facility, відповідно до якого Україна прийняла на себе зобов'язання привести законодавство у відповідність, зокрема із Директивою Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 2022/2555 від 14.12.2022 про заходи щодо високого загального рівня кібербезпеки в Союзі, яка вносить зміни до Регламенту (ЄС) № 910/2014 та Директиви (ЄС) 2018/1972, та скасування Директиви (ЄС) 2016/1148, а також виконання зобов'язань щодо імплементації положень Директиви (ЄС) № 2022/2557 про стійкість критично важливих об'єктів.

Законопроектом викладено у новій редакції Закон України «Про критичну інфраструктуру», яким пропонується визначити правові та організаційні засади створення та функціонування національної системи стійкості критичної інфраструктури відповідно до Директиви (ЄС) 2022/2557 Європейського парламенту та Ради від 14.12.2022 про стійкість критично важливих об'єктів і скасування Директиви Ради 2008/114/ЄС (далі – Директива (ЄС) 2022/2557).

Законопроектом також пропонується змінити підхід та врегулювати відносини у сфері забезпечення та підвищення стійкості критичної

інфраструктури, встановити засади державної політики у сфері стійкості критичної інфраструктури. Водночас в положеннях законопроекту наряду із встановленням повноважень державних органів у сфері стійкості критичної інфраструктури (секторальних органів та функціональних органів, органів ідентифікації) вводяться окремі повноваження для трьох державних органів, у тому числі Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, які мають здійснювати формування та реалізацію державної політики у сфері стійкості операторів критичної інфраструктури, які належать до сфери їх повноважень.

Законопроектом, крім іншого, пропонується:

віднести до основних завдань НКЕК забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері стійкості операторів критичної інфраструктури, які надають життєво важливі послуги у сфері електронних комунікацій, радіочастотного спектра, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює регуляторний орган (далі – оператори критичної інфраструктури, які належать до сфери повноважень НКЕК);

визначити НКЕК органом ідентифікації, який здійснюватиме ідентифікацію операторів критичної інфраструктури відповідно до Національної стратегії стійкості, результатів національної оцінки ризиків та за результатами проведення ідентифікації затверджуватиме висновок про відповідність або невідповідність суб'єкта владних повноважень або суб'єкта господарювання критеріям віднесення до операторів критичної інфраструктури, операторів критичної інфраструктури стратегічного або міждержавного значення;

покласти на НКЕК повноваження щодо:

визначення порядку проведення ідентифікації, форми та змісту висновку про ідентифікацію щодо операторів критичної інфраструктури, які належать до сфери повноважень НКЕК;

встановлення вимог та обов'язкових заходів для забезпечення стійкості;

визначення методики проведення оцінки ризиків та управління ризиками;

контролю за виконанням обов'язків у сфері стійкості операторами критичної інфраструктури, які належать до повноважень НКЕК;

визначення особливостей реалізації державної політики у сфері стійкості щодо операторів критичної інфраструктури, які належать до сфери повноважень НКЕК;

надання уповноваженому органу у сфері стійкості критичної інфраструктури України інформації та матеріалів, необхідних для проведення національної оцінки ризиків та підготовки Національної стратегії стійкості

подання уповноваженому органу у сфері стійкості критичної інфраструктури України заяви про включення оператора критичної інфраструктури до Реєстру або про виключення оператора критичної

інфраструктури з Реєстру, а також заяви про внесення змін до відомостей, які містяться в Реєстрі операторів критичної інфраструктури;

проведення перевірки інформації уповноваженого органу у сфері стійкості критичної інфраструктури України про ознаки можливого порушення операторами критичної інфраструктури, які належать до сфери повноважень НКЕК, вимог законодавства у сфері стійкості критичної інфраструктури, а також повідомлення уповноваженого органу у сфері стійкості критичної інфраструктури України про результати такої перевірки;

Також законопроектом НКЕК (серед інших органів) пропонується визначити суб'єктом національної системи стійкості критичної інфраструктури та наділити повноваженнями щодо прийняття рішень про оголошення режимів функціонування критичної інфраструктури.

За результатами опрацювання законопроекту в межах компетенції, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (далі – НКЕК), вирішила висловити позицію **про недоцільність його прийняття** у запропонованій редакції, у зв'язку із такими зауваженнями.

1. Директива (ЄС) 2022/2557 не визначає окремих повноважень щодо забезпечення стійкості критичної інфраструктури у сфері електронних комунікацій, а розглядає цю сферу в комплексі із питаннями кібербезпеки, адміністрування адресного простору мережі Інтернет, довірчих послуг, доставки контенту, хмарних послуг (сектор «Цифрова інфраструктура», пункт 8 Додатка до цієї Директиви).

Такий підхід дозволяє ЄС побудувати єдину систему вимог щодо забезпечення стійкості сектору «Цифрова інфраструктура» та взаємоузгодити комплекс заходів, спрямованих на забезпечення та підвищення стійкості критичної інфраструктури всього сектору.

Водночас частиною першою статті 9 Директиви (ЄС) 2022/2557 зазначено, що для питань, які стосуються критично важливих суб'єктів у секторі «Цифрова інфраструктура», зазначених у пункті 8 таблиці Додатка до цієї Директиви, компетентними органами, в принципі, є компетентні органи відповідно до Директиви (ЄС) 2022/2555 від 14.12.2022 про заходи для високого загального рівня кібербезпеки в Союзі, а не відповідно до Директиви (ЄС) 2018/1972 від 11.12.2018 про запровадження Європейського кодексу електронних комунікацій.

2. На сьогодні чинним законодавством сформовані органи у сфері захисту критичної інфраструктури України.

Так, відповідно до положень Закону України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» Адміністрацію Держспецзв'язку під час дії воєнного стану, а також протягом 12 місяців після

його припинення чи скасування наділено повноваженнями уповноваженого органу у сфері захисту критичної інфраструктури України, передбаченими Законом України «Про критичну інфраструктуру» (пункт 2¹ Прикінцевих та перехідних положень);

Відповідно до Положення про Міністерство цифрової трансформації основними завданнями Мінцифри є, зокрема забезпечення формування та реалізація державної політики у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра, розвитку інфраструктури широкосмугового доступу до Інтернету. При цьому Мінцифри згідно з Переліком секторів критичної інфраструктури, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 09.10.2020 № 1109 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 16.01.2024 № 48), віднесено до секторального органу у сфері захисту критичної інфраструктури Сектору «Цифрові технології» підсектору «Електронні комунікації».

Проте законопроектом встановлюється механізм інтеграції НКЕК та інших регуляторних органів (НБУ, НКЦПФР, НКРЕКП) до національної системи стійкості критичної інфраструктури, надавши НКЕК додаткові повноваження в якості **органу ідентифікації**. Водночас законопроектом секторальні органи також віднесено до органів ідентифікації.

Згідно із законопроектом секторальні органи визначають особливості реалізації державної політики у сфері стійкості у відповідних секторах критичної інфраструктури.

НКЕК також відповідно до законопроекту визначає особливості реалізації державної політики у сфері стійкості у сфері електронних комунікацій, де Мінцифри визначено секторальним органом відповідно до чинного на сьогодні законодавства.

При цьому законопроектом передбачається, що Перелік секторів критичної інфраструктури та суб'єктів, відповідальних за формування та реалізацію державної політики у відповідних секторах національної системи стійкості критичної інфраструктури, визначається Кабінетом Міністрів України відповідно до Національної стратегії стійкості.

Зазначене може призвести до дублювання функцій між Мінцифри та **НКЕК** за умови визначення Мінцифри секторальним органом у сфері електронних комунікацій у майбутньому.

Законопроектом також НКЕК, як орган ідентифікації, пропонується наділити аналогічними повноваженнями як і секторальний орган щодо реалізації життєво важливої функції – «електронні комунікації», порушення якої призводить до негативних наслідків для національної безпеки України, **що може привести до перетину інтересів НКЕК та Мінцифри**.

Більше того, законопроектом не враховуються загальні принципи, організація, повноваження та порядок діяльності центральних органів

виконавчої влади України, які визначені у Законі України «Про центральні органи виконавчої влади».

Так, відповідно до положень статті 1 цього Закону, систему центральних органів виконавчої влади складають міністерства України та інші центральні органи виконавчої влади. Міністерства забезпечують формування та реалізують державну політику в одній чи декількох сферах, інші центральні органи виконавчої влади виконують окремі функції з реалізації державної політики.

Водночас законодавством на сьогодні вже чітко визначено, що головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики, зокрема у сфері електронних комунікацій, є Мінцифри. При цьому управління електронними комунікаційними мережами та відповідальність за забезпечення їх сталості в умовах надзвичайного та воєнного стану відповідно до частини першої статті 32 Закону України «Про електронні комунікації» покладається на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сферах організації спеціального зв'язку, захисту інформації.

Таким чином, беручи до уваги правовий статус НКЕК (центральний орган виконавчої влади із спеціальним статусом), забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері стійкості операторів критичної інфраструктури, які надають життєво важливі послуги у сфері електронних комунікацій **не може бути покладено на НКЕК.**

3. Законопроект також пропонується визначити, що НКЕК встановлює вимоги та обов'язкові заходи для забезпечення стійкості, визначає методiku проведення оцінки ризиків та управління ризиками, а також контролює виконання обов'язків у сфері стійкості операторами критичної інфраструктури, які належать до сфери повноважень НКЕК.

Водночас аналогічними повноваженнями наділений секторальний орган у своїй сфері відповідальності, що **може призвести до перетину повноважень НКЕК та Мінцифри** під час реалізації зазначених повноважень в секторі «Електронні комунікації».

4. Також виникають питання щодо повноважень, які покладаються на НКЕК в частині **безпосереднього, а не через відповідний секторальний орган,** надання уповноваженому органу у сфері стійкості критичної інфраструктури України інформації та матеріалів, необхідних для проведення національної оцінки ризиків та підготовки Національної стратегії стійкості та заяв про включення операторів критичної інфраструктури до Реєстру, про виключення операторів критичної інфраструктури з Реєстру, про внесення змін до відомостей, які містяться в Реєстрі.

5. Крім того, підпунктом 7 пункту 5 Розділу VI «ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ» законопроекту вносяться зміни до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку» та пропонується частину четверту статті 4 доповнити новими пунктами, зокрема щодо покладення на НКЕК повноважень стосовно направлення до Єдиного контактного комунікаційного центру повідомлень про інциденти вищих рівнів критичності, які сталися в операторів критичної інфраструктури, які належать до сфери повноважень НКЕК, якщо такі інциденти впливають та/або можуть вплинути на виконання життєво важливих функцій та/або надання життєво важливих послуг в інших секторах критичної інфраструктури.

Разом з тим частиною п'ятою статті 3 законопроекту передбачається, що положення, зокрема статті 16 (положення щодо повідомлення про інцидент) цього Закону не поширюються на операторів критичної інфраструктури, які належать до сфери повноважень НКЕК.

Таким чином, зазначені норми не узгоджуються між собою та потребують доопрацювання.

Підсумовуючи викладене, законопроект потребує суттєвого доопрацювання з урахуванням наведених зауважень.

6. Враховуючи наявність ряду зауважень та пропозицій до законопроекту, наданих, у тому числі, Адміністрацією Держспецзв'язку до Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації листом від 06.12.2024 № 07/01/02-12563/СЕД, та Мінцифри листом від 19.12.2024 № 1/04-2-20948, а також зважаючи на важливість створення та функціонування національної системи стійкості критичної інфраструктури, з метою всебічного опрацювання положень законопроекту пропонуємо на базі Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації утворити робочу групу щодо опрацювання законопроекту із залученням представників НКЕК, Адміністрації Держспецзв'язку, Мінцифри, та, у разі необхідності, інших заінтересованих учасників.

Голова

Олександр ЖИВОТОВСЬКИЙ